

Verejné licencie

- prostredie univerzít a rôznych inštitúcií po celom svete → prebieha množstvo výskumov
- prístup k výskumu → zvyčajne obmedzený - prostredníctvom povolení či jeho zakúpením
- riešenie → publikovanie s otvoreným prístupom

- literatúra s otvoreným prístupom → definícia

**„DIGITÁLNA, ONLINE, BEZPLATNÁ
A BEZ VÄČŠINY OBMEDZENÍ
AUTORSKÝCH PRÁV A LICENCIÍ“**

AUTORSKÉ PRÁVO

- právo autora na využívanie svojho diela
- predmetom ochrany sú knihy, hudba, maľby, databázy, reklamy, mapy,...
- základný nástroj na ochranu duševného vlastníctva autorov a tvorcov
- zabezpečuje autorom výhradné práva na využívanie ich vlastných diel alebo na poskytnutie oprávnenia na ich používanie iným osobám, a tým získanie napr. finančného ohodnotenia (prevod práv: distribúcia, preklad, opätovné použitie, verejné vystavovanie)

AUTOR = HLAVNÝ VLASTNÍK AUTORSKÝCH PRÁV

- autorské zákony si každý štát určuje sám a v jednotlivých krajinách sa líšia
- chráni formu alebo spôsob vyjadrenia myšlienky, názoru alebo objavu
- právny predpis pre oblasť autorského práva na Slovensku →
zákon č. 185/2015 Z. z.
- kompatibilný s právom Európskej únie

Autorský zákon

Alternatívy autorského práva:

- **COPYRIGHT** (*All rights reserved/všetky práva vyhradené*)

→ bežný spôsob ochrany intelektuálneho vlastníctva autorov a tvorcov

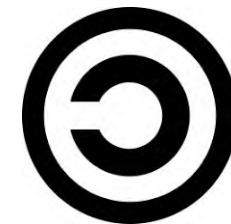
→ uvádza sa spolu s menom nositeľa autorských práv a rokom zverejnenia diela

→ v slovenskom právnom systéme má znak © informatívnu hodnotu a označuje osobu, ktorá má právo udeľovať súhlas k použitiu diela

→ znak © na Slovensku neznamená registráciu, ani ho neudeľuje žiadny úrad

- **COPYLEFT** (*All wrongs reserved/všetky nepráva vyhradené*)

- **CREATIVE COMMONS** (*niektoré práva vyhradené*)

→ liberálna forma ochrany autorských práv, v prostredí s otvoreným prístupom

CREATIVE COMMONS

- nezisková organizácia s rovnakým názvom (2001)
  - založená s cieľom zvýšiť informovanosť verejnosti o autorských právach + vytvoriť nové znalosti a optimálne ich využívať
- vzhľadom na vývoj nových technológií
- podnet – komunitné hnutie: myšlienky slobody zdieľania, opätovného použitia, modifikácie obsahu
  - celosvetový prístup a pôsobenie
  - <https://network.creativecommons.org/about/>

- verejné tzv. *otvorené licencie* → dopĺňajú autorský zákon
- poskytujú jednoduchý a štandardizovaný spôsob udelenia súhlasu na používanie
- poskytujú jednoduchý spôsob, ako spravovať rozsah a podmienky ochrany, ktorá sa automaticky vzťahuje na všetky diela chránené autorským právom

AUTORSKÝ ZÁKON

≠

VEREJNÁ LICENCIA CC

Licencie Creative Commons (CC)

Zákon č. 185/2015 Z. z.

Autorský zákon

(v znení č. 125/2016 Z. z., 215/2018 Z. z., 306/2018 Z. z.)

Čiastka	57/2015
Platnosť od	05.08.2015
Účinnosť od	01.01.2019

§ 76

Verejná licencia

- (1) Autor môže ponúknuť udelenie licencie aj právnym úkonom smerujúcim voči neurčitým osobám. Konanie, z ktorého možno vyvodit' súhlas s podmienkami licencie, je prijatím takejto ponuky.
- (2) Autor môže udeliť nadobúdateľovi licenciu podľa odseku 1 výslovne aj na spôsob použitia diela, ktorý nie je v čase uzavretia licenčnej zmluvy podľa odseku 1 známy.
- (3) Licenciu podľa odseku 1 možno udeliť len ako nevýhradnú a bezodplatnú a nemožno ju vypovedať.
- (4) Ustanovenia § 19 ods. 1 a 4 a § 65 až 69 sa na licenciu udelenú podľa odseku 1 použijú primerane.

Druhý oddiel

Kolektívna licenčná zmluva

§ 77

1. (1) Kolektívna licenčná zmluva je zmluva, ktorou súhlasia s ňou viacerí autori alebo zástupcovia viacerých autorov, ktorí sú oprávnení vykonávať kolektívnu licenčnú činnosť, a kolektívny licenčný orgán, ktorý má právomoc vykonávať kolektívnu licenčnú činnosť v ich mene.

Princíp verejných licencií:

- autor alebo nositeľ autorských práv udelí súhlas s použitím diela bližšie neurčenému okruhu osôb (druhým stranám)
  - „zmluvný vzťah“ nastáva použitím diela spôsobom, ktorý licencia predpokladá
- nie je a nemusí byť uzatvorená licenčná zmluva, ani jej písomná podoba
- „zmluva“ – na základe toho, že používateľ sa zachová podľa podmienok, ktoré sú určené licenciou
- nemožno ich vypovedať

SÁM AUTOR POVOLÍ, AKO S DIELOM NARÁBAŤ

4 základné vlastnosti:

- licenčné podmienky, resp. práva a povinnosti používateľa, sú graficky vyjadrené pomocou jednoduchých **piktogramov**, ktoré vychádzajú **zo štyroch základných prvkov (vlastností)**
  - licencie CC vznikajú kombináciou niekoľkých základných vlastností, ktoré popisujú, aké práva si chce držiteľ autorských práv podržať a akých sa chce vzdať
  - dielo označíme licenciou vložением textu + použitím piktogramu + vložением vygenerovaného HTML kódu alebo URL adresou

UPRAVOVAŤ + ZDIEĽAŤ + SPRACOVAŤ + ŠÍRIŤ + POUŽIŤ

ATTRIBUTION (SKRATKA BY)

- umožňuje ostatným rozmnožovať, rozširovať, vystavovať dielo a odvodené diela **za podmienky uvedenia autora**

NONCOMMERCIAL (SKRATKA NC)

- umožňuje ostatným rozmnožovať, rozširovať, vystavovať dielo a odvodené diela **len pre nekomerčné účely**

NO DERIVATIVE WORKS (ND)

- umožňuje ostatným rozmnožovať, rozširovať, vystavovať dielo len **v pôvodnej podobe, nie odvodené diela**

SHARE ALIKE (SA)

- umožňuje ostatným rozširovať odvodené diela len za podmienky **použitia identickej licencie pre odvodené diela**

PRE AUTORA JE DÔLEŽITÉ ZVÁŽIŤ, AKÚ LICENČNÚ ZMLUVU S VYDAVATEĽOM UZAVRIE

**AUTORI SÚ SI PRI PODPISE DOHODY O PREVODE AUTORSKÝCH PRÁV ALEBO DOHODY
O PUBLIKOVANÍ VEDOMÍ SVOJICH AUTORSKÝCH PRÁV A PRÁV, KTORÉ SI MÔŽU
PONECHAŤ**

6 základných (najvyužívanejších) druhov licencií:

CC BY CREATIVE COMMONS ATTRIBUTION

(„UVEDENIE AUTORA“) 4.0

CC BY-ND CREATIVE COMMONS ATTRIBUTION-NO-DERIVATIVES

(„UVEDENIE AUTORA – BEZ ODVODENÉHO OBSAHU“) 4.0

CC BY-NC CREATIVE COMMONS ATTRIBUTION-NON-COMMERCIAL

(„UVEDENIE AUTORA – NEKOMERČNÉ POUŽITIE“) 4.0

CC BY-SA CREATIVE COMMONS ATTRIBUTION-SHARE-ALIKE

(„UVEDENIE AUTORA – ROVNAKÉ ŠÍRENIE“) 4.0

CC BY-NC-ND CREATIVE COMMONS ATTRIBUTION- NON-COMMERCIAL-NO-DERIVATIVES

(„UVEDENIE AUTORA – NEKOMERČNÉ POUŽITIE – BEZ ODVODENÉHO OBSAHU“) 4.0

CC BY-NC-SA CREATIVE COMMONS ATTRIBUTION- NON-COMMERCIAL-SHARE-ALIKE

(“UVEDENIE AUTORA – NEKOMERČNÉ POUŽITIE – ROVNAKÉ ŠÍRENIE”) 4.0

Najliberálnejšia: CC BY

Najstriktnejšia: CC BY-NC-SA

Jednou z podmienok všetkých licencií je BY

**KAŽDÝ DRUH OBMEDZENIA MÁ SVOJE
VYUŽITIE PRE URČITÝ TYP OBSAHU A URČITÝ
TYP ZDIEĽANIA**

nástroj - logo: CC0 PUBLIC DOMAIN DEDICATION = CC0 ZERO

- umožňuje dielo darovať *tzv. verejnej doméne*
- autor sa vzdáva všetkých autorských práv a súvisiacich práv
- ktokoľvek vašu prácu použije, nie je povinný uviesť vás ako autora
- podľa slovenského právneho poriadku sa autorských práv nemožno vzdať
- využitie, napr. databázy (Europeana, British Library, CERN Library,...)

nástroj - logo: CC0 PUBLIC DOMAIN MARK = PDM

- označenie diel, ktorých používanie už nie je obmedzované autorskými právami
- v slovenských podmienkach hovoríme o *tzv. voľnom diele*

Príklady uplatnenia licencií CC v praxi

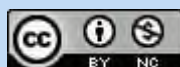
Čo nájdeme v repozitári: <https://repo.umb.sk/>

Názov: Marketingové stratégie rozvoja územia

Autor: Vaňová, Anna

Dátum: 2020

Názov: Trendy v rozvoji miest

Autor: Vaňová, Anna

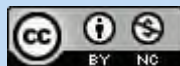
Dátum: 2021

Názov: Fostering critical thinking in higher education through a coaching approach: theory and practical applications

Autor: Theodoulides, Lenka; Niklová, Miriam; Liptáková, Katarína; Nafoussi, Gabriela; Haviar, Miroslav

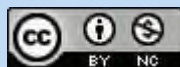
Dátum: 2020

Názov: Rozvoj kritického myslenia koučovacím prístupom vo vysokoškolskom prostredí

Autor: Theodoulides, Lenka; Haviar, Miroslav; Šošková, Ivana; Niklová, Miriam; Liptáková, Katarína; Biloveský, Vladimír; Nafoussi (Kormancová), Gabriela; Kubišová, Ľuboslava

Dátum: 2020

Názov: Selected Chapters from Practical English Syntax - Student's Practice Book

Autor: Hrnčíř, Arnošt; Slatinská, Anna

Dátum: 2021

Názov: Explorations in American Life and Culture

Autor: Javorčíková, Jana; Dove, Michael E.

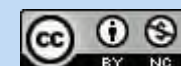
Dátum: 2021

Názov: Hodina života

Autor: Páleš, Marcel

Dátum: 2020

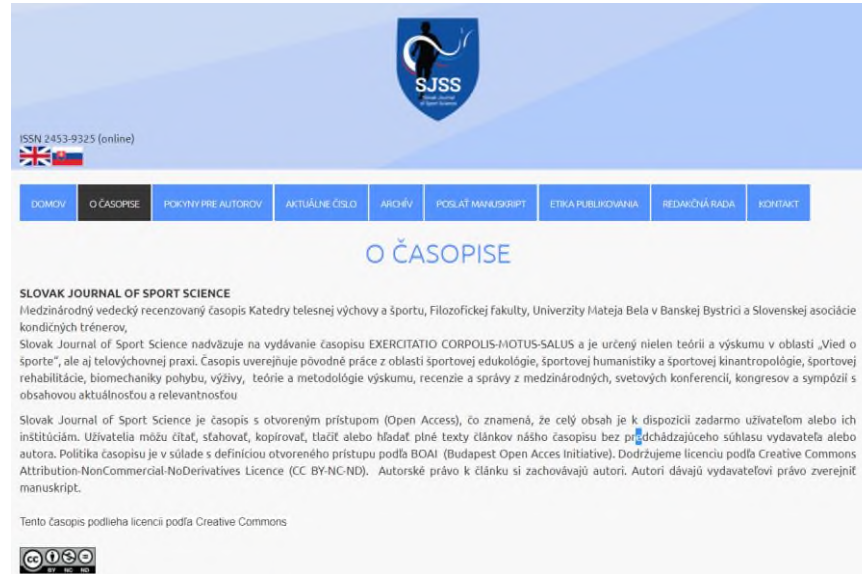
Názov: Filozofovanie s deťmi

Autor: Baďurová, Barbora; Stachoň, Marek

Dátum: 2020

Aké licencie majú časopisy:

Časopis Geografická revue je vedeckým recenzovaným (peer review) geografickým časopisom vydávaným **Katedrou geografie a geológie, Fakulty prírodných vied Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici** (Slovensko). Časopis vychádza 2-krát ročne od roku 2005 v elektronickej verzii. Cieľom časopisu je publikovanie pôvodných vedeckých prác z oblasti všetkých parciálnych geografických vedných disciplín a príbuzných vedných odborov. Rozsah rukopisu vedeckých štúdií by nemal presiahnuť 10 000 slov, respektíve 30 normostrán textu. Príspevky sú publikované prioritne v anglickom jazyku, následne v slovenskom a v českom jazyku.

Otvorený prístup: Časopis Geografická revue uverejňuje čísla s plne otvoreným prístupom, čo znamená, že všetky články sú dostupné na internete všetkým používateľom ihneď po uverejnení. Časopis Geografická revue je publikovaný na základe podmienok "**Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) license**", čo znamená, že je povolené neobmedzené používanie, distribúcia a reprodukcia v akomkoľvek médiu za predpokladu, že pôvodné dielo je správne citované. Publikovanie v časopise nie je sponlatené.

Názov časopisu: Geografická revue
ISSN (online): 2585-8947
ISSN (print): 2585-8955
DOI: <https://doi.org/10.24040/GR>
Periodicita: 2-krát ročne

O FAKULTE

Vedenie fakulty

Akademický senát

Komisie fakulty

Fotogaléria

História a charakteristika fakulty

Aktuálne oznamy

Dekanát fakulty

Naši absolventi

Vedecká rada

Pre verejnosť

INSTITUTUM LEGIS BANSKÁ BYSTRICA, o.z.

▫ **Vedecký časopis "Štát a právo"**

▫ **Open access policy / Pravidlá**

Domov > O fakulte > Pre verejnosť > Vedecký časopis "Štát a právo"

Open access policy / Pravidlá otvoreného prístupu

Open access: The State and Law journal publishes issues with fully open access, which means that all articles are available on the Internet to all users immediately after publication. The State and Law journal is published subject to conditions, which means "**Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) license**, that unrestricted use, distribution and reproduction in any medium is permitted, provided that the original work is correctly cited.

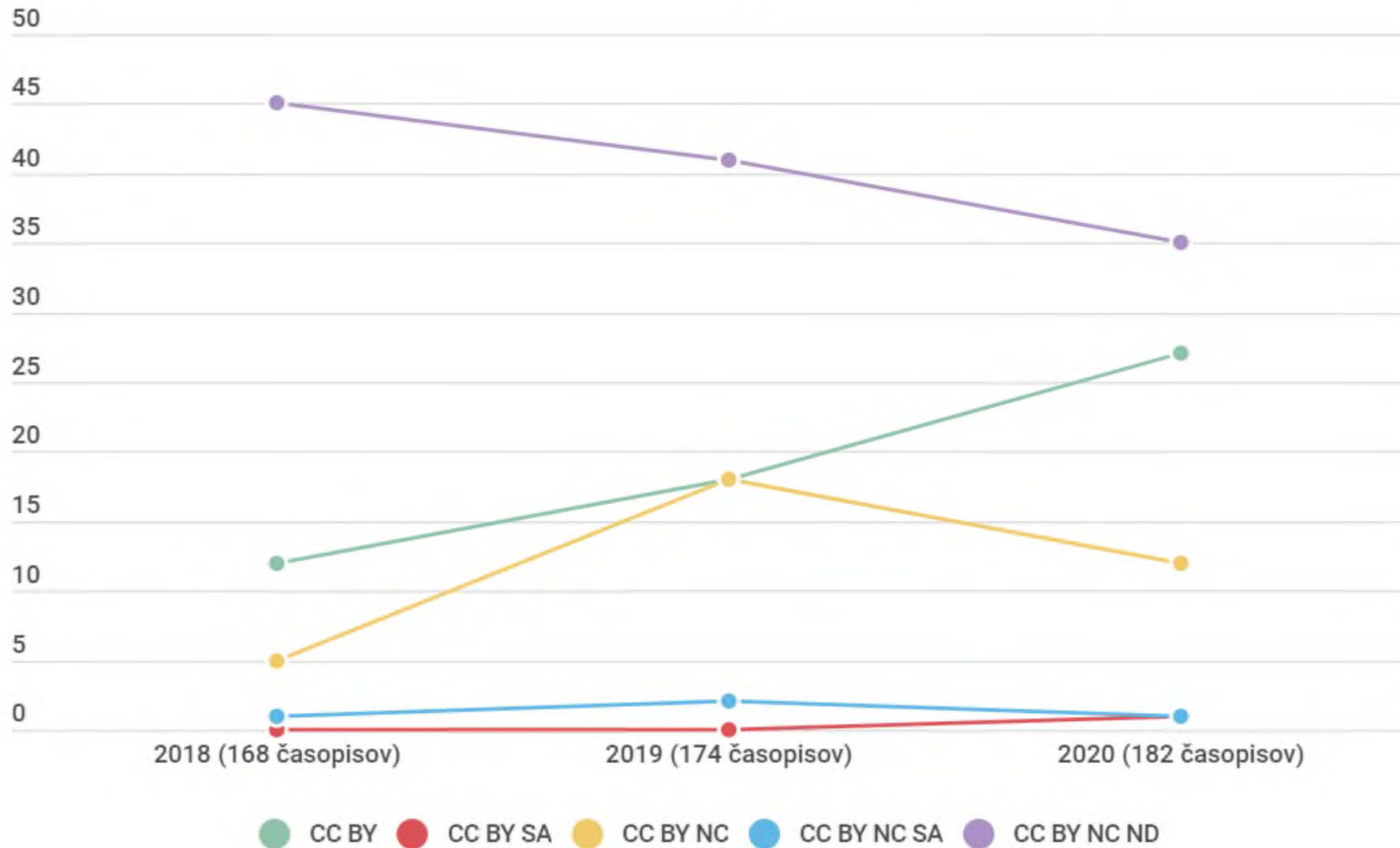
Otvorený prístup: Časopis Štát a právo uverejňuje čísla s plne otvoreným prístupom, čo znamená, že všetky články sú dostupné na internete všetkým používateľom ihneď po uverejnení. Časopis Štát a právo je publikovaný na základe podmienok "**Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) license**, čo znamená, že je povolené neobmedzené používanie, distribúcia a reprodukcia v akomkoľvek médiu za predpokladu, že pôvodné dielo je správne citované.

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Licencie v slovenských OA časopisoch

**Metodické pokyny
(v príprave)**

ODPORÚČAME

- publikácie vydané na pôde UMB
→ výber zo 6 základných licencií
- online publikácia (monografia, skriptá,...)
→ rub titulného listu pod údajmi o ISBN a DOI
- časopisy s otvoreným prístupom a jeho politika
- obsahovať piktogram a popis licencie
- piktogramy licencií z oficiálnych stránok CC
- dodržať použitie jazyka publikácie

- **ZROZUMITEĽNÉ**

→ piktogram rozoznáme na prvý pohľad, a je jedno, v ktorej krajine a v akom jazyku

- **UNIVERZÁLNE**

→ vždy ide len o preklad, v rámci právneho systému sa nijako neupravujú

- **NIE SÚ OBMEDZENÉ**

- → ľubovoľné vytvorenie

- celosvetovo uznávané, aktuálna verzia 4.0

- verejne dostupné nástroje

Výhody

Prečo využívať Licencie CC

<https://creativecommons.org/share-your-work/>
<https://creativecommons.org/about/downloads/>

Choose a license

This chooser helps you determine which Creative Commons License is right for you in a few easy steps. If you are new to Creative Commons, you may also want to read [Licensing Considerations](#) before you [get started](#).

Choose Features

Optional Info

Get License

[Get Started](#)

The screenshot shows the Creative Commons website's 'Downloads' page. At the top, there is a navigation bar with the Creative Commons logo, search bar, and links for 'Share your work', 'Use & remix', 'What We Do', and 'Blog'. Below the navigation bar, there is a call to action: 'Help us build a vibrant, collaborative global commons' with a 'Donate Now' button. The main content area is titled 'Downloads' and includes a paragraph of text explaining that the following SVG, EPS, and PNG files should be used for print publications. It also mentions that the standard screen resolution files will appear blurry or jagged if used in print. Below this text, there are three tables of logos and buttons, each with columns for 'svg', 'eps', and 'png' (or 'gif' for buttons). The logos table shows three different Creative Commons logo styles: the standard CC logo, the CC logo with a heart, and the CC logo with a heart and a person. The buttons table shows various Creative Commons license icons, including 'Some rights reserved', 'BY', 'BY SA', 'BY ND', 'BY NC', and 'BY NC EU'. A sidebar on the right titled 'In this section' contains a list of links: 'About CC Licenses', 'FAQ', 'Get Involved', 'Team', 'Downloads', 'Bassel Khartabli Fellowships and Memorial Fund', 'Global Affiliate Network', 'Creative Commons Platforms', 'Program areas', 'Videos', 'Store', and 'Contact'.

creative commons

Share your work Use & remix What We Do Blog

Help us build a vibrant, collaborative global commons [Donate Now](#)

Creative Commons > What We Do > Downloads

Downloads

The following SVG, EPS, and PNG files should be used for print publications. Please see our [policies page](#) for more information about how our logos may be used. CC logos and trademarks should always be downloaded from this page to ensure high quality. Downloads from other sites may not conform to our standards and may result in improper display or use of our protected logos and trademarks.

The SVG and EPS vector files are recommended for use in print materials — The standard screen resolution files will appear blurry or jagged if used in print. There are links to large format, high quality PNG versions of each graphic for web, print, presentations, and video.

Logos

Logo set in **Akzidenz Grotesk Bold**. If unavailable, you can use our open license font (licensed CC BY-SA), **CC Accidenz Commons**. [Download it here](#).

	svg	eps	png
	svg	eps	png
	svg	eps	png

Buttons

Some rights reserved		svg	eps	gif
BY		svg	eps	png
BY SA		svg	eps	png
BY ND		svg	eps	png
BY NC		svg	eps	png
BY NC EU		svg	eps	png

In this section

- [About CC Licenses](#)
- [FAQ](#)
- [Get Involved](#)
- [Team](#)
- [Downloads](#)
- [Bassel Khartabli Fellowships and Memorial Fund](#)
- [Global Affiliate Network](#)
- [Creative Commons Platforms](#)
- [Program areas](#)
- [Videos](#)
- [Store](#)
- [Contact](#)

Nástroje

- nástroj pre výber licencie CC:

[Creative Commons License Chooser](#)

- logá a ochranné známky:

<https://creativecommons.org/about/downloads>

∟

- databáza politík autorských práv vydavateľstiev:

[SHERPA/RoMEO](#)

- nástroj identifikácie OA politiky financovateľa výskumu:

[SHERPA/JULIET](#)

Zdroje a zaujímavé linky:

- <https://creativecommons.org/>
- <https://www.creativecommons.cz/>
- https://wiki.creativecommons.org/wiki/best_practices_for_attribution
- https://meta.wikimedia.org/wiki/Open_Content_-_A_Practical_Guide_to_Using_Creative_Commons_Licences/The_Creative_Commons_licencing_scheme
- <https://otvorenaveda.cvtisr.sk/autorske-prava-copyrights/>
- <https://www.library.umb.sk/otvoreny-pristup/#licencieCC>
- https://wiki.creativecommons.org/wiki/Marking_your_work_with_a_CC_license

- Collins, E., Milloy, C., & Stone, G. (2021). *Sprievodca licenciami CREATIVE COMMONS (nielen) pre autorov monografií z oblasti spoločenských vied*. Bratislava: Centrum vedecko-technických informácií. DOI: <https://doi.org/10.52036/slcc.2021> (cit. 2021-10-14)
- FAVRE, J., GERMOND, T. (2020). *Increase the visibility and impact of a scientific publication by mastering copyright*. Dostupné na: <https://oa100.snf.ch/wp-content/uploads/2020/09/increase-visibility-impact-scientific-publication-mastering-sept-2020.pdf> (cit. 2021-10-14)
- Zákon č. 185/2015 Z. z. Autorský zákon. (2015). Dostupné na: <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2015-185> (cit. 2021-10-14)

Help us build a vibrant, collaborative global commons

 [Donate Now](#)

Creative Commons is turning 20!

We're celebrating with a special **Better Sharing** campaign, honoring 20 years of commitment to open access and better sharing. We invite you to join us. Our **goal is to raise \$15 million** in support.

[20 Years: Better Sharing, Brighter Future](#)

Ďakujem za pozornosť.

Mgr. Zuzana Melegová

zuzana.melegova@umb.sk

Tel: 048 / 446 5311, kl. 5311

Prezentácia je šírená pod licenciou Creative Commons Attribution International Licence CC BY (uvadenie autora) 4.0.

